

Innst. 32 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Prop. 142 S (2009-2010)

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til å sette i kraft en protokoll til endring av overenskomst om gjensidig administrativ bistand i skattesaker

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Den 27. mai 2010 ble det i Paris undertegnet en protokoll til endring av overenskomst om gjensidig administrativ bistand i skattesaker, utarbeidet i samarbeid mellom Europarådet og Organisasjonen for økonomisk utvikling og samarbeid (OECD). Samtykke til undertegning ble gitt ved kongelig resolusjon 23. april 2010. Finansminister Sigbjørn Johnsen undertegnet protokollen på vegne av Norge.

1.2 Om overenskomsten om gjensidig administrativ bistand i skattesaker

Overenskomsten om gjensidig administrativ bistand i skattesaker (heretter kalt «overenskomsten») er en multilateral overenskomst utarbeidet i samarbeid mellom Europarådet og OECD. Den gir et rettslig grunnlag for å underlette det internasjonale samarbeidet med multilateral utveksling av opplysninger og annen gjensidig bistand. Dens overordnede mål er å bidra til at partene til overenskomsten bedre kan motvirke internasjonal skatteunndragelse og gjennomføre sin nasjonale lovgivning, samtidig som skattyternes rettigheter respekteres.

Overenskomsten ble åpnet for undertegning i 1988. Den kan undertegnes av de 54 landene som er medlemmer av enten Europarådet eller OECD eller

av begge organisasjonene. For øyeblikket er overenskomsten trådt i kraft for følgende 14 land: Aserbajdsjan, Belgia, Danmark, Finland, Frankrike, Island, Italia, Nederland, Norge, Polen, Storbritannia, Sverige, Ukraina og USA. Canada, Spania og Tyskland har undertegnet overenskomsten, men ennå ikke ratifisert den.

Overenskomsten har et bredt virkeområde idet den dekker et stort utvalg av skatter og går langt utover utveksling av opplysninger etter anmodning. Den åpner for en rekke andre former for bistand, for eksempel spontan utveksling av opplysninger, forkynning av dokumenter, samtidige skatteundersøkelser i flere land, bistand til innfordring og sikring av skattekrav. Etter overenskomsten kan det også gjennomføres automatisk utveksling av opplysninger, men dette krever en avtale mellom de kompetente myndigheter til de parter som er villige til å gjennomføre slik utveksling.

1.3 Behovet for å endre overenskomsten

På mange måter var overenskomsten forut for sin tid da den ble inngått, og det er først nylig at den har blitt anerkjent som et nyttig verktøy, men overenskomsten ble inngått før det var oppnådd enighet om den internasjonale standarden for utveksling av opplysninger. Denne standarden forutsetter plikt til full utveksling av opplysninger uavhengig av om bistandsstaten har egen skatteinteresse eller har intern lovgivning om banksekretesse. Overenskomsten inneholder derfor ingen regler som medfører at den overstyres et lands interne regler om egen skatteinteresse. Den inneholder heller ikke regler om utveksling av bankopplysninger etter anmodning.

Den senere tids politiske oppmerksomhet omkring internasjonale skatteunndragelser har ført til en rekke betydningsfulle utviklingstrekk:

- Den nye standarden for utveksling av opplysninger er internasjonalt anerkjent;
- alle jurisdiksjonene som er undersøkt av Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, har forpliktet seg til å gjennomføre den nye standarden;
- på G20-landenes møte i London i 2009 ble det understreket at det var nødvendig å bidra til at disse forpliktelsene ble gjennomført raskt, og at det ville være nyttig å utvikle et multilateralt grunnlag til dette formålet.

I tråd med G20-møtets anbefalinger har Europarådet og OECD i fellesskap forhandlet fram en protokoll til overenskomsten som blant annet innebærer at et hvilket som helst land kan tiltre overenskomsten, uten at dette landet er medlem av Europarådet eller OECD.

1.4 Endringene i overenskomsten

Endringene som følger av protokollen, innebærer at overenskomsten nå vil bli helt i tråd med den internasjonale standarden for utveksling av opplysninger. Protokollen slår fast at verken egen skatteinteresse eller banksekretesse skal kunne hindre et land i å utveksle opplysninger for skatteformål.

Protokollen inneholder bestemmelser om at et land som verken er medlemsstat av Europarådet eller medlemsland i OECD, kan tiltre overenskomsten med tilhørende protokoll. En slik tiltredelse forutsetter en enstemmig avgjørelse av partene til overenskomsten.

Forholdet mellom overenskomsten og lovgivningen innenfor EU reguleres også av protokollen. Dessuten er det gjort endringer i overenskomstens bestemmelser om taushetsplikt. I tillegg er det tatt inn enkelte mindre endringer knyttet til hva som skal følge med en anmodning om utveksling av opplysninger.

Protokollen ble åpnet for undertegning i forbindelse med ministermøtet i Paris 27. mai 2010. Protokollen trer i kraft tre måneder etter at fem parter til

overenskomsten har undertegnet og ratifisert eller godkjent den.

Protokollen skal inngås på engelsk og fransk. Som vedlegg til proposisjonen følger den engelske teksten og en norsk oversettelse.

Det vises til proposisjonen for bemerkninger til de enkelte bestemmelsene i protokollen.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Thomas Breen, Gerd Janne Kristoffersen, Stein Erik Lauvås, lederen Torgeir Micaelsen, Torfinn Opheim, Anita Orlund og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Ida Marie Holen, Ulf Leirstein, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, og fra Venstre, Abid Q. Raja, slutter seg til regjeringens forslag om å sette i kraft en protokoll til endring av overenskomst om gjensidig administrativ bistand i skattesaker, utarbeidet i samarbeid mellom Europarådet og Organisasjonen for økonomisk utvikling og samarbeid (OECD), undertegnet i Paris 27. mai 2010.

3. Komiteens tilråding

Komiteen rå Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget samtykker til å sette i kraft en protokoll til endring av overenskomst om gjensidig administrativ bistand i skattesaker, utarbeidet i samarbeid mellom Europarådet og Organisasjonen for økonomisk utvikling og samarbeid (OECD), undertegnet i Paris 27. mai 2010.

Oslo, i finanskomiteen, den 26. oktober 2010

Torgeir Micaelsen

leder

Torfinn Opheim

ordfører